

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

6 березня 2014 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я

№ 9

Заслухавши та обговоривши інформацію голови Ради суддів України Онопенка В.В. про звернення колективів судів та суддів щодо загрози незалежності життя та безпеці, відповідно до статті 113, частини п'ятої статті 127 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року, **Рада суддів України**

в и р і ш и л а:

1. Інформацію голови Ради суддів України Онопенка В.В. узяти до відома, проект звернення прийняти за основу.

2. Звернутися до Голови Верховної Ради України Турчинова О.В. щодо прийняття парламентом України законів та постанов стосовно судоустрою, судочинства і статусу суддів у суворій відповідності із міжнародними стандартами у сфері правосуддя та конституційними гарантіями незалежності суддів, не допускаючи погіршення статусу суддів та їх соціального захисту.

3. Звернутися до виконуючого обов'язки Генерального прокурора України Махніцького О.І. щодо необхідності посилення нагляду за додержанням законів стосовно забезпечення державного захисту судів, суддів і працівників апарату судів, а також стосовно розгляду повідомлень суддів і судів про вчинення кримінальних правопорушень відповідно до вимог глави 19 КПК України та прийняття невідкладних заходів щодо об'єктивного неупередженого розслідування проваджень у розумні строки за фактами вбивств та насильства стосовно суддів, членів їх сімей, близьких родичів та працівників апаратів судів, які перебувають у провадженні органів досудового слідства.

4. Звернутися до Міністра внутрішніх справ України Авакова А.Б. щодо необхідності неухильного виконання вимог закону про забезпечення громадського порядку в судах та охорони приміщень судів; захисту життя та здоров'я суддів, працівників апарату судів та учасників судового процесу.

Голова
Ради суддів України

В.В. Онопенко

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Ради суддів України

від 6 березня 2014 року № 9

ЗВЕРНЕННЯ

Ради суддів України

Рада суддів України, як вищий орган суддівського самоврядування, не може залишатися осторонь суспільно-політичної ситуації в Україні, яка істотно впливає на стан здійснення судочинства. Адже функція судів здійснювати правосуддя на засадах верховенства права є однією з основних складових правової та демократичної держави. Запорукою цього є незалежність та неупередженість суддів.

Усвідомлюючи необхідність очищення судової влади, Рада суддів України, разом з цим, звертається з наступним.

Неприпустимими є випадки, які супроводжують політичні процеси, що на сьогодні відбуваються в державі, та можуть суттєво вплинути на незалежність та безсторонність судової влади як самостійної складової державної влади України.

Тривожні повідомлення про спроби проникнення до приміщень судів, протиправні вимоги щодо прийнятих судами рішень у конкретних справах, погрози суддям та працівникам апарату судів, інші форми тиску на суди та суддів надходять до Ради суддів України з різних регіонів України, зокрема від Одеського апеляційного адміністративного суду, Рівненського окружного адміністративного суду, Голосіївського районного суду міста Києва, Катеринопільського районного суду Черкаської області, Камінь-Каширського районного суду Волинської області та інших.

Факти шантажу, грубого насильства стосовно суддів та фізичної розправи над ними мали місце протягом останніх років.

Так, 7 липня 2008 року гр. Мельник О. в приміщенні Деснянського районного суду міста Чернігова взяв у заручники суддю Рахманкулову І. та із застосуванням вогнепальної зброї заподіяв тілесні ушкодження співробітнику служби охорони суду.

21 березня 2011 року скоєно умисне жорстоке вбивство судді Шевченківського районного суду міста Києва Зубкова С.

10 червня 2011 року здійснено напад на суддю апеляційного суду Львівської області Шумську Н. та скоєно крадіжку її майна.

22 липня 2012 року здійснено напад на суддю Свердловського міського суду Луганської області Писанця В.

30 листопада 2012 року здійснено напад на суддю Центрального районного суду м. Сімферополя Михайлова В. та скоєно крадіжку його майна.

15 грудня 2012 року з особливою жорстокістю вбито суддю Фрунзенського районного суду міста Харкова Трофимова В. та трьох членів його сім'ї.

У зв'язку з цим Рада суддів України неодноразово зверталася до компетентних органів державної влади з конкретними пропозиціями щодо необхідності забезпечення державного захисту суддів та працівників апарату судів, проте реальних змін у цій сфері не відбулося.

На жаль, доводиться констатувати, що протягом останніх кількох місяців у зв'язку із суспільно-політичними процесами, що відбуваються у державі, ситуація щодо дотримання незалежності суддів та їх особистої безпеки загострилася.

Так, 11 лютого 2014 року із вогнепальної зброї вбито суддю Автозаводського районного суду міста Кременчука Полтавської області Лободенка О.

У ніч з 18 на 19 лютого 2014 року здійснено підпал приміщення Франківського районного суду міста Львова, в результаті чого було знищено понад сто кримінальних і цивільних справ та викрадено печатку суду. Підсудні за деякими із знищених кримінальних справ тримаються під вартою і мають право на своєчасний та справедливий судовий розгляд.

Аналогічні випадки мають місце і на Буковині. 24 лютого 2014 року група осіб здійснила спробу захоплення Кельменецького, Хотинського та Кіцманського районних судів Чернівецької області з вимогою від голів і суддів цих судів написати заяви про відставку.

Відеозаписи окремих із вказаних подій розміщені у мережі Інтернет та є загальнодоступними, що провокує до їх наслідування.

Зазначені факти призводять до дестабілізації діяльності судової влади, становлять загрозу утвердженню в Україні принципу верховенства права, підривають основи правопорядку в державі, завдають непоправної шкоди авторитету України на міжнародній арені.

Рада суддів України наполягає на негайному запровадженні превентивних, захисних механізмів з метою недопущення аналогічних випадків у подальшому та ретельного об'єктивного розслідування всіх без

винятку протиправних дій щодо життя та здоров'я суддів, працівників апарату судів та майна судів.

Суди є єдиними легітимними органами державної влади, на які покладено обов'язок здійснювати правосуддя в Україні. Ніщо не здатне замінити чи підмінити суд як найвищого арбітра у вирішенні суспільних конфліктів, останню правову інстанцію.

Лише у 2013 році судами України розглянуто понад 5 млн 600 тис. справ та матеріалів, у переважній більшості з яких ухвалено законні та справедливі рішення протягом розумних строків.

Разом з тим, відновлення довіри до судової влади України є вимогою суспільства і спільним завданням усіх органів державної влади.

І саме судді, як ніхто інший, зацікавлені в процесах очищення судової влади від тих, хто компрометує статус судді.

Проте реальні зміни у сфері правосуддя можуть бути забезпечені шляхом системних зрушень, а не лише через кадрові зміни. Фрагментарні заходи є неефективними. Суспільству потрібен високоефективний механізм захисту прав і свобод, що може бути досягнуто лише за рахунок системного реформування законодавства, зокрема, вдосконалення судоустрою, модернізації судового процесу, а також кардинальних змін у державі в цілому – становлення громадянського суспільства, підвищення рівня правосвідомості населення тощо.

Підтримуючи в цілому позицію Верховного Суду України, висловлену у зверненні від 4 березня 2014 року до Прем'єр-міністра України щодо проекту Закону України «Про відновлення довіри до судової системи України», Рада суддів України вважає за необхідне звернути увагу на те, що всі заходи, спрямовані на відновлення довіри до судової влади, мають ґрунтуватися на положеннях закону та відповідати нормам європейських і міжнародних стандартів у сфері судочинства як щодо суддівського корпусу України, так і щодо суддів, яких призначено чи обрано на адміністративні посади відповідно до встановлених законом процедур.

Як наголошується у Рекомендації CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, незалежність і недоторканність суддів не є привілеєм суддівського корпусу, а встановлюється з метою забезпечення і дії принципу верховенства права та права осіб на справедливе правосуддя. Виконавча та законодавча влада повинні гарантувати незалежність суддів та утриматися від дій, які можуть підірвати незалежність судової влади або довіру суспільства до неї.

У висновку № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів відзначається, що незалежність суддів є передумовою верховенства права та основоположною гарантією

справедливого суду. На суддів покладається відповідальність за прийняття остаточного рішення у справах стосовно життя людини, свобод, прав, обов'язків та власності громадян.

З метою вжиття заходів щодо відновлення довіри до судової влади, забезпечення правопорядку та створення належних умов для здійснення незалежного правосуддя на засадах верховенства права та законності Рада суддів України вважає за необхідне:

1. Звернутися до Голови Верховної Ради України Турчинова О.В. щодо прийняття парламентом України законів та постанов стосовно судоустрою, судочинства і статусу суддів у суворій відповідності із міжнародними стандартами у сфері правосуддя та конституційними гарантіями незалежності суддів, не допускаючи погіршення статусу суддів та їх соціального захисту.
2. Звернутися до виконуючого обов'язки Генерального прокурора України Махніцького О.І. щодо необхідності посилення нагляду за додержанням законів стосовно забезпечення державного захисту судів, суддів і працівників апарату судів, а також стосовно розгляду повідомлень суддів і судів про вчинення кримінальних правопорушень відповідно до вимог глави 19 КПК України та прийняття невідкладних заходів щодо об'єктивного неупередженого розслідування проваджень у розумні строки за фактами вбивств та насильства стосовно суддів, членів їх сімей, близьких родичів та працівників апаратів судів, які перебувають у провадженні органів досудового слідства.
3. Звернутися до Міністра внутрішніх справ України Авакова А.Б. щодо необхідності неухильного виконання вимог закону про забезпечення громадського порядку в судах та охорони приміщень судів; захисту життя та здоров'я суддів, працівників апарату судів та учасників судового процесу.